

## תקציר לשיחה בנושא שיתוף מורים

**יואב (זימי) זמרון**, מנהל בית הספר היסודי "הניסויי הפתוח" בירושלים

לפני מספר חודשים הוזמנתי לכנס מחוזי בנושא "גמישות פדגוגית". בכנס שהבטחתי לעצמי שאתנהג יפה (דבר שעולה לי במאמץ) נאמר כי הגמישות הפדגוגית היא גם לאורך וגם לרוחב. נאמר כי בית הספר יזכה ב 20% חופש פדגוגי בשעות ההוראה, שאלתי " זה לאורך, ומה זה לרוחב?" נאמר: " המורים ישתתפו ב 20% בבניית תוכנית הלימודים". ואז לא נותר לי אלא לשאול "מה קורה אם סמכתי עליהם ושיתפתי ויצא לי 42.5%, מה עושים?".

בית הספר הניסויי קיים מזה 43 שנה בירושלים והיה לחלוץ בתי הספר הפתוחים והייחודיים שכבר מראשית דרכו הוא שם לו לצד המטרות הערכיות האחרות גם את שותפות הצוות בבניית תוכנית העבודה השנתית כמסד מאוד ראשוני.

כבר מימיו הראשונים של בית הספר ועד היום אנו עדים למתח שבין הרצון לשמר את האוטונומיה של המורה כמחנך ומעצב דרך, הן בתחומי הדעת והן בתחומי הבניית הבוגר כאדם מחוברת, ומאידך הרצון לשמור על יעדי בית הספר בפרט ועל הנתיב (עד כמה שניתן להרחיב אותו) של המסד.

עם השנים בית הספר סיגל לעצמו מספר עקרונות עבודה בסיסיים שמאפשרים לו להתנהל במתח הזה:

- א. עבודת צוות – כל העבודה הבית ספרית מבוססת על עבודת צוותים, מורה, ולא חשוב כמה הוא מקצועי ורציני, לא יוכל להחזיק מעמד ללא עבודת צוות צמודה.
- ב. הצוות השכבתי בונה את תוכנית הלימודים ביחד וגם מעביר את התוכנית ביחד, כל מחנכת מלמדת גם בכיתה המקבילה וגם במרחב ( שיטת הוראה ייחודית לבית הספר ) כל מורת מרחב נכנסת ללמד גם בכיתה. הדרך היא ללמד מתוך נקודות החוזק והעניין של המורה כשם שהתלמיד יעדיף ללמוד תוך תמיכה בנקודות החוזק ותחומי העניין שלו.
- ג. בלב בית הספר עומדת "הסדנא" מרכז הפיתוח שנועד לשרת את המורות בבניית התוכניות, ומהווה את מוקד המשיכה והתמיכה של הצוות בחשיבה והחלפת דעות לצד שימור הידע הארגוני בתחום הפיתוח הפדגוגי.

המשמעות היא דרישה מאוד לא פשוטה מהמורות להשקיע המון משאבי זמן פנוי בבניית תוכניות לצד גיבוי גדול מאוד של הצוות החינוכי.

ולמרות זאת לצד הביקושים האדירים להתחנך בבתי הספר הניסויים ישנו גם ביקוש גדול לעבוד בהם. והסיבה ברורה ופשוטה:

אדם יוצא ללמוד חינוך מתוך אמונה שהוא יכול להעניק את האמת הפנימית שלו למישהו שזקוק לכך, רובם מוכנים לתת מזמנם וממרחם ובלבד שקולם ישמע, התחושה ששומעים אותי כמורה מאפשרת לי לתת מעצמי דבר שמעלה את המוטיבציה ובאופן טבעי מקטין את השחיקה. השחיקה היום יומית לא קלה כלל אולם יש משהו שמושך אותך פנימה.

לסיכום – זה לא סיפור של בית ספר פתוח, זה סיפור של הקשבה, מחשבה והבנה כי ברגע שאתה הופך את המורה לשותף אמיתי של 100% תוך הבנה משותפת של המגבלות (דרישות המסד, צרכי הילדים וכו..) אתה מרוויח איכות עבודה משמעותית יותר גבוהה.

אין ספק שלכל דבר יש מחירים ועליהם ארחיב בהרצאה.